

Participatie en vergunningen

Een loods voor onderweg

Voor vergunningverleners

PARTICIPATIE EN DE OMGEVINGSWET

Participatie is een belangrijke pijler onder de Omgevingswet. Het vroeg betrekken van de omgeving zorgt ervoor dat verschillende perspectieven, kennis en creativiteit snel op tafel komen. Zo zorgt participatie voor meer draagvlak en betere besluiten.

De Omgevingswet schrijft niet voor hoe participatie moet plaatsvinden. De wet geeft ruimte aan initiatiefnemers en het bevoegd gezag om eigen keuzes te maken. Participatie is maatwerk. De locatie, de omgeving en de betrokkenen zijn immers elke keer anders.

Deze Loods helpt vergunningverleners van waterschappen op weg met het **aanvraagvereiste participatie uit de omgevingsregeling**. Ook biedt de Loods aanknopingspunten om initiatiefnemers te stimuleren tijdig de omgeving bij de plannen te betrekken.

Zes waterschappen verkenden via een praktijkcasus hoe vergunningverleners het aanvraagvereiste participatie kunnen hanteren.

HET AANVRAAGVEREISTE PARTICIPATIE

Initiatiefnemers die een aanvraag indienen voor een omgevingsvergunning moeten informatie over hun initiatief aanleveren bij het bevoegd gezag. Eén van de aanvraagvereisten gaat over participatie, en luidt:

Het bevoegd gezag, het waterschap, vraagt de initiatiefnemer of en zo ja, op welke manier hij zijn omgeving heeft betrokken bij de voorbereiding van zijn initiatief en wat daarvan het resultaat is.

Het aanvraagvereiste participatie draagt bij aan een grotere acceptatie van plannen en betere besluiten. De initiatiefnemer wordt gestimuleerd om aan participatie te doen. Lees meer hierover op het omgevingswetportaal**.

**Informatieblad-aanvraagvereisten Omgevingsregeling op www.omgevingswetportaal.nl/documenten/brochures/2019/02/01/informatieblad-aanvraagvereisten

VERGUNNINGAANVRAAG

Tijdens het vooroverleg op een vergunningaanvraag - en soms al lang daarvoor - doet het waterschap suggesties voor een goed samenspel. Ook is het waterschap transparant over de vragen die zij gaat stellen over participatie.

Vragen over participatie op je aanvraagformulier

Bij een vergunningaanvraag stelt het waterschap vragen over participatie. Op basis van de antwoorden op alle aanvraagvereisten is het aan het waterschap als bevoegd gezag om te bepalen of de aanvraag over voldoende gegevens beschikt om belangen te wegen en een zorgvuldig besluit te nemen. Stel deze vragen over participatie:

Suggesties voor een goed samenspel

In haar participatiebeleid benoemt het bestuur van het waterschap uitgangspunten voor een goed samenspel. Geef deze uitgangspunten als suggesties in/voor het vooroverleg mee aan de initiatiefnemer. De antwoorden bieden de vergunningverlener houvast bij het formuleren van de belangenweging in de vergunning.

1. Deel **het waarom** en de **urgentie** met alle partijen.
2. Zoek naar **meerwaarde** breed in de omgeving.
3. Geef mensen ruimte om in een **vroeg stadium input** te leveren op het plan.
4. Bepaal het **invloedsgebied** van het plan (de impact, de straal) en wie daar invloed ervaren. Voer een stakeholder-analyse uit.
5. Bied ruimte voor de inbreng van alle stemmen, aan **voor- en tegenstanders**.
6. Deel **informatie** en **wees helder** over de **invloed** die mensen hebben.
7. Wees **bereid** om er samen uit te komen.
8. Zet **afspraken op papier** en koppel ze terug met alle partijen.

Geen weigeringsgrond

Wanneer in de vergunningaanvraag is aangegeven dat de omgeving **niet** is betrokken, is dit **geen** reden om de aanvraag niet te behandelen of te weigeren. Goede samenwerking met de omgeving kan helpen om een gedegen belangenafweging te maken. Dat niet aan participatie is gedaan is echter geen weigeringsgrond.

Op basis van ontwerp-omgevingsregeling 1 februari 2019

VERSCHILLENDE INITIATIEVEN

De complexiteit en de impact van een initiatief bepaalt de mate waarin participatie een rol speelt.

Eenvoudig initiatief met geringe impact op de omgeving

Denk aan dempen of dam in watergang

Initiatieven die onder algemene regels vallen, initiatieven zonder vergunningplicht

Het aanvraagvereiste participatie is niet van toepassing

Tip de initiatiefnemer om zijn plan te bespreken met de burens

Eenvoudig initiatief met impact op de omgeving

Denk aan stedelijke inbreiding, lozing extra dakoppervlak oppervlakte water, recreatief medegebruik, aantasting houten palen bij grondwateronttrekking

Initiatieven die vergunningplichtig zijn onder de waterschapsverordening

Het aanvraagvereiste participatie is van toepassing, participatie is echter niet verplicht

Stimuleer de initiatiefnemer tijdens/voor het vooroverleg om de omgeving te betrekken en vraag tijdens de vergunningprocedure naar wat aan participatie is gedaan

Complex initiatief met veel impact op de omgeving

Denk aan dijkverzwaring, nieuwe snelweg, nieuwbouwwijk, aanleg haven

In geval van een projectbesluit onder de Omgevingswet is participatie op twee momenten verplicht

Bij de start via een kennisgeving participatie en bij de voorkeursbeslissing via een motiveringsplicht over hoe derden zijn betrokken

Het belang van participatie is groot en vaak al vroegtijdig in gang gezet. Meerdere vergunningen zijn nodig en meerdere bevoegde gezagen betrokken

Indien projectbesluit niet van toepassing is, dan geldt het aanvraagvereiste participatie. Hierboven beschreven onder 'eenvoudig initiatief'.

ROLLEN VERGUNNINGVERLENER

Welke rollen kan een vergunningverlener spelen om een initiatiefnemer te stimuleren tot participatie?

Stimulator

In/voor het vooroverleg zoek je als vergunningverlener samen met de initiatiefnemer naar mogelijkheden om het plan te realiseren, om alternatieven te bedenken. Je tipt de initiatiefnemer om de omgeving tijdig te betrekken. Bijvoorbeeld via de 8 suggesties voor een goed samenspel. Draag bij aan een breed gedragen initiatief, zonder dit initiatief over te nemen.

Mediator

In/voor het vooroverleg dring je bij de initiatiefnemer aan om vroegtijdig die omgeving te betrekken, waarvan je voorziet dat die andere belangen hebben. Zo probeer je voortijdig belangengeschillen te beslechten en bezwaarprocedures achteraf te voorkomen. Met als resultaat een beter plan en grotere acceptatie van het besluit.

Toetsers

Tijdens de vergunningprocedure toets je als vergunningverlener of het initiatief kan worden toegestaan op grond van een gedegen belangenweging. Je weegt het wel/of niet afgeven van de vergunning. Daarbij verzamel je ook informatie over betrokken belangen. Je stelt vast of participatie al dan niet heeft plaatsgevonden en vraagt naar de argumentatie. De belangenweging neem je op in de considerans van de vergunning.

Afstemmer bevoegde gezagen

Wanneer zowel een water- als een niet-wateractiviteit vergunningplichtig zijn, worden er twee vergunningen verleend. Eén door de waterbeheerder en één door de gemeente of provincie. De twee bevoegde gezagen sturen op goede samenwerking onderling om een gedegen belangenafweging te kunnen maken. Zij maken afspraken over welke partijen moeten worden betrokken bij de afweging en hoe informatie over/bij de betrokken belangen wordt opgehaald. Deze rol wordt bij sommige waterschappen ingevuld door de watertoeser.